

med obema luknjicama prišravfana, da se lahko obrača, da se tako luknjici lahko odprete ali pa zaprete, kakor je treba.

Tudi ta naprava je prav praktična in le malo stroškov prizadene. Večkrat se namreč prigodi, posebno takrat, kedar čebele prav dobro pašo imajo, da v panju prevelika soparica nastane, in v tacih primerljajih je dobro panj prezračiti, kar se zgodi, ako se imenovani dve luknjici za nekaj časa odprete. Ta naprava pa tudi pri prenašanji ali prevaževanji čebel dobro služi, ker čebele, če se ti dve luknjici odprete, še vse eno potrebni zrak dobivajo, čeravno se žrela panjov toliko zamašé, da čebele ven ne morejo.

Ko smo zdaj zunanjo obliko novega Kranjskega panja za potrebo ogledali, pogledajmo še, kako je znotraj narejen. Tukaj moram pred vsem drugim opomniti, da sem panj na dvojni način dzierzonziral, namreč tako, da se vsaki satnik v posebno zarezo položi, in tudi tako, da nimajo satniki posebnih zareze.

Poglejmo najprej prvega. Obe stranici tega panja ste koj pod pokrovom $\frac{1}{4}$ palca globoko zarézani, in sicer od enega konca do drugega. Te zareze so potrebne zato, da more čebelar satovne letvice ali satnike tudi od obeh koncev v panj devati, ali pa iz panja jemati, vsaj tiste, ki bolj na koncéh panja stojé, da mu tedaj ni treba vselej pokrova proč jemati, kedar ima kaj s premikovanjem satnikov opraviti.

Koj pod temi dolgimi zarézami so narejene zareze, v katere se satniki pokladajo. Te zareze so pičlo $\frac{1}{4}$ palca globoke in pičlo 1 palec široke, ker morajo tudi satniki pičlo $\frac{1}{4}$ palca debeli in pičlo 1 palec široki biti. Med posamesnimi satniki mora biti pičlo $\frac{1}{2}$ palca praznega prostora, da morejo čebele med satovi sem ter tje hoditi, in svoja dela opravljati.

Te majhne zarézice pa vendar niso tako neobhodno potrebne, da bi se brez njih izhajati ne moglo, zato sem svoj panj tudi še na drug način dzierzonziral, namreč tako, da se satniki ne pokladajo v posebne zarézice.

Ako je panj tako dzierzonziran, morajo biti pa stranice koj pod pokrovom od enega konca do drugega po $\frac{1}{2}$ palca globoko zarezane, in v te zareze so satniki eden zraven drugega položeni, zopet tako, da med enim in drugim pičlo po pol palca praznega prostora ostane. Razumi se pa samo po sebi, da morajo satniki, ako se vsak v svojo zarézo ne položi, tako narejeni biti, da se ne moreta nikoli dva sata skupaj pritisniti. Ko bi se namreč dva sata skupaj pritisnila, bi ne mogle čebele vmes hoditi in delovati, pa bi se tudi čebele, katere bi bile ravno takrat med satovi, kedar bi se skupaj pritisnili, pomečkale in pokončale, kar bi se tudi še celó matici prigoditi znalo.

Da se pa satniki skupaj pritisniti ne morejo, to se lahko na mnoge načine zabrani. Tako-le:

1. Ako zabiješ v vsak satnik 4 majhne žeblička, in sicer na vsako stran satnika po dva. Ta dva žeblička naj bosta zabita v satnike tako, da stojita ravno po 2 palca od obeh koncev satnika. Zabijeta naj se tako globoko, da bosta pičlo po $\frac{1}{4}$ palca iz satnikov gledala. Ti žeblički naj imajo precej široke in ploščaste glavice, tako se bodo drug v drugega s svojimi glavici upirali, in tako branili, da se ne bo mogel sat k satu pritisniti. Da morajo biti ti žeblički prav natanko, to je vsak po 2 palca od konca satnika zabiti, to se samo po sebi razumi, zakaj ko bi bili nekateri, na priliko, po 2, drugi pa po 3 palce ali še dalje od koncev satnikov zabiti, potem bi se z glavici skupaj zadevali, ampak glavica enega bi segala memo glavice sebi nasprotnega žeblička, kar bi pa vzročilo, da bi med posamesnimi satniki ne bilo pičlo $\frac{1}{2}$ palca praz-

nega prostora, ampak le pičlo $\frac{1}{4}$ palca, kar je pa očitno premalo.

2. Še manj stroškov in dela ti bo pa prizadajalo, če narediš tako-le: Zabij v vsak satnik le po dva dratena žeblička, pa oba na eni strani, katera naj pa pičlo po pol palca iz satnikov gledata, tako, da se bodo žeblički enega satnika s svojimi glavici kar naravnost v sosedni satnik upirali in tako potrebni prostor med posamesnimi satniki narejali.

3. Še najboljše pa je, da imajo satniki namesti žebličkov lesena ušesica, da se s temi ušesici eden v drugega upirajo. Jez zdaj satnikom, katerih v zareze ne pokladam, le taka ušesica delam. Tacih ušesic ima vsak satnik čvetero, na vsaki strani dva. Ušesica stojé $1\frac{1}{2}$ palca od obeh koncev satnika in so narejena tako, da vsako pičlo $\frac{1}{4}$ palca iz satnika molí. Taka ušesica pa ne smejo biti preširoka, ampak popolnoma zadostuje, če so tam, kjer se eden drugega dotikajo, pičlo pol palca široka, zakaj ko bi bila bolj široka, bi se tam, kjer se dva satnika eden v drugega upirata, predolge špranje naredile, v take špranje se pa prav radi črvi vgnjezdijo, ker čebele do njih ne morejo, da bi jih odstranile. *)

Ne more se sicer tajiti, da satovi v panji bolj trdno stojé, ako so satniki v majhne zareze položeni, nasproti je pa tudi resnično, da se satovi v takem panju ne dadó tako lahko premikati, posebno če se panju pokrov ne odvzame, kajti vsak satnik mora se popred iz zareze vzdigniti, predno se more sat premakniti.

Ako je pa panj tako dzierzonziran, da se satniki v zareze ne pokladajo, se dajo satovi še veliko lažje premikati, ker satniki po dolgih zarezah stranic gladko tekó, in se tako od obeh koncev prav lahko v panj potiskajo in iz panja jemljejo, in pri tem ni potreba panju pokrova jemati. (Dal. prih.)

Koliko stane 1 oral novo nasajenega vinograda?

Ravnatelj vinorejske šole v Mariboru računi: 1) za globoko prekopanje zemljišča, od vsakega □ sežnja po 12 kr., skupaj 170 gold.; — 2) za ravnanje in priredjenje jamic za trte 10 gold.; — 3) za 8000 obkoreninjenih rozeg po 15 gold. za 1000, skupaj 120 gold.; 4) za sajenje rozeg 20 gold.; — 5) za popravilo v prvem letu 10 gold., — in 6) za kolje 15 gold. za 1000, skupaj 120 gold. Tedaj pride 1 oral novine na 450 gold. gotovih denarjev brez tega, kar je vredno zemljišče.

Čedalje manj je vode v rekah in studencih — in zakaj?

Natančna opazovanja skozi 50 let kažejo, da reke čedalje manj vode imajo: Laba (Elbe) za 17 palcev (colov), Ren (Rhein) za 24, Odra (Oder) za 17, Visla (Weichsel) za 26, Donava pri Oršovi celó za 55 palcev. Isto tako vsahnujejo zadnjih 100 let tudi studenci. Če to tako naprej gre, se bodo posušile male rečice in rastlinstvu in živalstvu žuga silno pomanjkanje vode, obrtništvo bode pešalo in človeštvo se borilo s pomanjkavo življeja, ki mu prihaja po pitni vodi.

Kaj pa je krivo te žalostne prikazni? — 1) Pokončavanje gozdov, 2) presilno prizadevanje, sušiti bajerje, jezera itd., 3) premalo se seje detelje in drugih rastlin za kllaje živine, katere mnogo vode v-se srkajo.

*) Take satnike ima moj panj številka 2. Komur je drago, ga lahko pri gosp. Pakiču pogleda. Pis.

Zato bi se dalo čedalje večemu pomanjkanju vode v okom priti, da bi ostre postave branile pokončevanje gozdov, — da bi se skrbelo za zarod gozdov, — da bi se lesá oropani hribje zopet zasejali z lesom, — jezera in bajerji ne devali na suho.

Al, žalibog! veliki del Evropejskih vlad ima danes na svoji zastavi zapisan „kulturkampf“, to je, „boj proti katoliški veri“, in v nemar pušča vse druge kulture. Kaj je komandantu Bismarku mar za to, če ves svet žeje pogine, da le papeža ne bo na svetu!

Národno blago.

Prislovice in reki iz Istre.

Zapisal J. V.

(Konec.)

Joh ti vuku po poruku, i kozi s tujima rozi (rogi); kući brez gospodara, i komunu (občini) brez poglavara.

Vse je vedro, kako čisto srebro, samo jedan oblačić kako klobučić, ma čo daž.

Ki nam da pira, Bog mu daj mira; ki nam dá kolačića, Bog mu daj otročića (tako otroci upijejo za ženinom in nevesto na dan poroke).

Bog daj i k letu u zdravlju i veselju va većem obilenju (bogatstvu) va manjem pregrešenju (tako se sreča želi).

Postup je od zapada (oblaki), če dažiti.

Besede.

Samopah (jačmik) je neke vrste ječmen, ki se lahko paha.

Sklenac (skloniti), člen.

Poboljica, bolje si storiti.

Preletiti, leto preživeti.

Bergune, dolge blače.

Kinkati, po jednej nogi skakati.

Dvečiti, žvečiti.

Mlamočiti, po malo žvečiti, kakov stori oni, ki nima zob.

Mlaskati, žvečiti, na p., mati otročjo hrano premlaska, kadar otroka pita.

Otročja pesem.

(Otroku hodeč jedočemu.)

Mali jež,

Brez bregeš,

Kamo greš?

Pod goričicu.

Ča tu nosiš?

Skuticu.

S čim ju papaš?

S žličicu.

Je li dobra?

Ham, ham, ham!

Slovansko slovstvo.

* Knjižnica Gajeva se imenuje „ogled bibliografskih studij“, ki jo je nedavno v Zagrebu izdal Velimir Gaj na spomin svojemu za jugoslavensko slovstvo mnogozaslužnemu očetu dr. Ljudevitu Gaju z zanimivim dodatkom pod naslovom „smotra o otčinski knjiznici“.

Ova knjiga, obsegajoča 15½ pól, našteva vse knjige različnih znanosti in različnih jezikov, ki se nahajajo v

Gajevi knjižnici, katero je v zboru Hrvaškem lanskem 50 najodličnejših narodnih zastopnikov priporočalo zboru, naj jo kupi in ohrani deželi, in sta jo dr. Smodek, profesor in knjižničar na akademiji Zagrebški, in pa profesor V. Babukić cenila na 40.000 gold. — Tudi narodnim učenjakom Slovenskim priporočamo mi to knjigo, kajti v njej dobijo mnogo gradiva za študije svoje. Narroči se pri gosp. izdatelju v Zagrebu za 1 gold. 50 kr.

Odprto pismo

Njegovi ekscelenciji gospodu ministru pravosodja na Dunaji.

Vaša ekscelencija!

Telegrafsko vodstvo v Insbruku je vsled ovadbe izvedelo, da se jaz pečam s slovensko literaturo, in da tudi sèm ter tjà v slovenske časnike pišem. Zavoljo tega in nekaterih drugih zločinov me je 7. in 8 t. m. telegrafski sekretar g. Kutin iz Insbruka protokolarčno zaslišal.

Jemljem si čast, Vašo ekscelencijo opozoriti na državne osnovne postave, katere jasno pravijo, da ima vsak državljan pravico, svojo mnenje ustmeno ali pismeno izraževati. Po tej postavi ni bilo dozdej nobenega pristavka, vsled katerega bi ta postava za cesarske uradnike ne imela veljave.

Prepričan sem, da je Vaša ekscelencija z mano enega mnenja o tem, da se morajo postave, dokler obstojijo, izpolnovati in spoštovati, zlasti od strani cesarskih uradov, kateri bi imeli postavnost tako rekoč reprezentovati.

Zato ne dvomim, da bo vaša ekcelencija telegrafsko vodstvo v Insbruku na nepostavnost njegovega ravnjanja opozoriti in s tem mene vprihodnje enakih nepostavnih zaslišavanj oprostiti blagovolila.

S tem se pišem z odličnim spoštovanjem Vaše ekscelencije

najudanejši sluga
Lipe Haderlap l. r.,
telegrafski uradnik.

V Landeck-u v Tirolih 9. vél. travna 1875.

Zabavno berilo.

Turjaški Hervard.

Balada

po Valvazorji, knjiga XV. str. 488. Spisal Peter Hicinger.

(Konec.)

Ko pride že prot večeru,
V Hrovaškem k plemenitemu;
Tù da počiti vsakemu.

Gre sam v tiho kamrico,
Si sleče tu železno vso
Obleko, leže v postljico.

Ko drugo vse že mirno spi,
In straža sama le preži,
On ne zatisne še oči.

Ga strašne misli ne pusté
V miru, vedno le budé;
Po čelu srage mu stojé.

Pa od trpljenja tol'kega
Vendar že davno trudnega
Se noč enkrat usmilila.